



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I GÖTEBORG**  
Avdelning 1

**DOM**  
2013-03-19  
Meddelad i  
Göteborg

Mål nr  
802-13 E  
2070-13 E  
Enhet 1:5

**SÖKANDE**

Svensk Markservice AB, 556420-4823

Ombud: Advokaten Liselott Fröstad och jur. kand. Jenny Kenneberg  
Andersson Gustafsson Advokatbyrå KB  
Box 3124  
103 62 Stockholm

**MOTPARTER**

Strömstads kommun  
452 80 Strömstad

Aktiebolaget Strömstadslokaler, 556430-1025  
Västra Klevgatan 9A  
452 30 Strömstad

**SAKEN**

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

<b>KONKURRENSVERKET</b>	
2013 -03- 2 0	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

**DOMSLUT**

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen avseende "Grönyteskötsel",  
dnr 12043, ska göras om.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN**  
**GÖTEBORG**  
Avdelning 1

**DOM**

**BAKGRUND**

Strömstads kommun och Aktiebolaget Strömstadslokaler har genomfört en upphandling avseende "Grönyteskötsel", dnr 12043. Ett förenklat förfarande har tillämpats. Av tilldelningsbeslut den 10 januari 2013 framgår att Hendia AB (Hendia) tilldelats båda avtalen.

**YRKANDEN M.M.**

*Svensk Markservice AB*

Svensk Markservice AB (bolaget) begär överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från Hendia och Peab Anläggning AB (Peab) inte ska beaktas vid anbudsutvärderingen.

Avseende Hendias anbud anför bolaget i huvudsak följande. Hendias anbud är i många avseenden bristfälligt utformat och det uppfyller inte ställda krav. Hendia har inte gett in den prissatta mängdförteckning avseende Strömstadslokaler som ligger till grund för anbudssumman i den delen. Hendia har bara lämnat in den mängdförteckning som avser Strömstads kommun. Den mängdförteckning som har getts in är inte heller korrekt då å-priser helt saknas. Det är enligt förfrågningsunderlaget ett skall-krav att ge in de prissatta mängdförteckningar som ligger till grund för anbudssumman och Hendias anbud borde därför inte tagits upp till utvärdering. Hendia har inte heller lämnat in någon organisationsplan som uppfyller de i förfrågningsunderlaget ställda kraven. Den inlämnade organisationsplanen innehåller inte alla uppgifter som efterfrågas och endast ett CV har lämnats in, trots att kravet var att CV skulle lämnas för de som ska arbeta i projektet. Det upphandlade projektet är så omfattande att det inte kan utföras av endast en person. Det finns ytterligare ett CV inlämnat men detta har lämnats in efter anbudstidens utgång. Det senare inlämnade CV:t är där-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN**  
**I-GÖTEBORG**  
Avdelning 1**DOM**

med att betrakta som en otillåten komplettering varför Hendias anbud borde ha förkastats. Ett av skall-kraven i förfrågningsunderlaget är vidare att leverantören i anbudet ska ange vem som står som entreprenörens ombud under entreprenaden. Någon sådan uppgift finns inte i Hendias anbud. Vidare är Hendias riskklassificering från UC beställt av de upphandlande myndigheterna samma dag som Hendias kompletterande CV är upprättat och två dagar före beslutet om tilldelning fattats. Intyg om riskklassificering skulle enligt förfrågningsunderlaget bifogas anbudet. Det är således tydligt att Hendias anbud inte – åtminstone inte inom anbudstiden – uppfyllde skall-kraven i förfrågningsunderlaget. Att Hendia trots detta tilldelats kontraktet strider mot likabehandlings- och transparensprincipen.

Avseende Peabs anbud anför bolaget i huvudsak följande. Även Peabs anbud är behäftat med brister och att anbudet trots detta tagits upp till utvärdering strider mot de grundläggande principerna om likabehandling och transparens. Peab har inte gett in den prissatta mängdförteckningen avseende Strömstadslokaler som ligger till grund för anbudssumman i den delen. Peab har endast gett in den mängdförteckning som avser Strömstads kommun. Den mängdförteckning som getts in är inte heller korrekt ifyllt då å-priser helt saknas och då sammanräkningen dessutom inte har skett på rätt sätt. I mängdförteckningen anger Peab "se under KL3 Häckar" när det gäller pris för beskärning av häckar. Peab har således inte lämnat något pris för beskärning av häckar och detta pris finns inte heller med i den sammanräknade anbudssumman. Peabs anbud uppfyller därmed inte ställda skall-krav i dessa delar och anbudet borde därför inte ha tagits upp till utvärdering. Peab har vidare bara lämnat in ett CV och inlämnad organisationsplan uppfyller inte heller de ställda kraven. Det saknas även uppgift i anbudet om vem som är entreprenörens ombud. Även på dessa grunder borde därför Peabs anbud ha förkastats. Att anbudet ändå har utvärderats strider mot de grundläggande principerna om likabehandling och transparens. Det har även framkommit att den underentreprenör som Peab

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I GÖTEBORG****DOM**

Avdelning 1

har angett som "utförare av entreprenaden" inte kommer att stå till Peabs förfogande vid utförande av entreprenaden. Även detta är en klar brist i anbudet.

Upphandlande myndigheter tycks numera medge att det föreligger brister i både Hendias och Peabs anbud men att anbuden trots det kan antas vid en utvärdering. Myndigheternas behov har även fått gå före de faktiska krav som har ställts upp i upphandlingen. Att ett sådant förfarande skulle accepteras enligt praxis är felaktigt. Det framgår även att det har inhämtats förtydliganden avseende både Hendias och Peabs anbud men det redovisas inte vilka förtydliganden som har gjorts och i vilka avseenden. Förfarandet har inneburit en påtaglig risk för särbehandling.

Bolagets anbud har kommit på tredje plats i utvärderingen, efter Hendia och Peab. Att de övriga två anbuden har utvärderats trots uppenbara brister har således inneburit skada för bolaget. De aktuella bristerna är att hänföra till kvalificeringen och kan inte antas ha inverkat på det konkurrensuppsökande skedet varför det torde vara tillräckligt med att upphandlingen rättas på så sätt att Hendias och Peabs anbud utesluts från utvärderingen.

*Strömstads kommun och Aktiebolaget Strömstadslokaler*

Strömstads kommun och Aktiebolaget Strömstadslokaler medger att upphandlingen görs om för det fall förvaltningsrätten anser att bristerna är tillräckligt omfattande.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN**  
**GÖTEBORG**  
Avdelning 1

**DOM**

**DOMSKÄL**

*Tillämpliga bestämmelser*

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

*Förvaltningsrättens bedömning*

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Förvaltningsrätten ska endast beakta de grunder som sökanden har framfört i målet (jfr Regeringsrättens avgörande RÅ 2009 ref. 69). Naturligtvis ska mot detta ställas vad den upphandlande myndigheten anfört och beaktas vad som framgår av handlingarna i målet i övrigt.

Det är väsentligt att kraven är klart och entydigt beskrivna i förfrågningsunderlaget. Samtliga krav på det som ska upphandlas ska finnas med i dessa handlingar och det är normalt inte tillåtet att under upphandlingens gång frångå krav eller ställa upp nya krav. Finner den upphandlande myndigheten genom t.ex. nya rön eller erfarenheter att nya krav bör ställas måste upphandlingen avbrytas och göras om. Det ska således av handling-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I GÖTEBORG****DOM**Sida 6  
802-13 E  
2070-13 E

Avdelning 1

arna framgå vilka krav som måste uppfyllas för att anbudet ska antas (skall-krav) och anbud som inte uppfyller samtliga sådana krav får inte antas.

Inledningsvis konstaterar förvaltningsrätten att de upphandlande myndigheterna medger att upphandlingen görs om för det fall bristerna i upphandlingen bedöms vara av tillräcklig omfattning för ett ingripande enligt LOU.

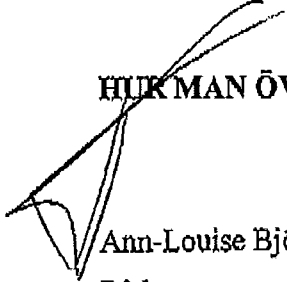
Det kan även konstateras att inlämnade anbud från Hendia och Peab inte uppfyller de i förfrågningsunderlaget ställda skall-kraven. Detta gäller inte minst lämnade priser, mängdförteckningar, organisationsuppgifter m.m. Så som ovan angetts kan dessa krav som huvudregel inte ändras under upphandlingens gång. I nu aktuellt fall har de upphandlande myndigheterna medgett att skall-kraven inte är uppfyllda men angett att inlämnade uppgifter från Hendia och Peab var tillräckliga för deras behov varför anbuden trots bristerna har utvärderats. Enligt förvaltningsrättens bedömning har de upphandlande myndigheterna dock inte lämnat några godtagbara förklaringar till agerandet varför anbuden borde ha förkastats. Även när det gäller de förtydliganden och kompletteringar som tycks ha skett föreligger tveksamheter kring de upphandlande myndigheternas förfarande. Förvaltningsrätten anser därför att Strömstads kommun och Aktiebolaget Strömstadslokaler genom sitt agerande har brutit mot bestämmelserna i LOU på ett sådant sätt att det finns klara skäl för att ingripa mot upphandlingen.

Om den upphandlande enheten har brutit mot någon bestämmelse i LOU är det normala förfarandet att rätten bestämmer att upphandlingen ska göras om. Anledningen härtill är att en rättelse i ett enskilt fall lätt kan skapa orättvisor i andra delar av upphandlingen, så att andra leverantörer drabbas negativt av rättsens beslut. Endast undantagsvis kan det vara tillräckligt med en rättelse.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN**  
**I GÖTEBORG**  
Avdelning 1**DOM**Sida 7  
802-13 E  
2070-13 E

I nu aktuellt fall framgår att minst två av tre anbudslämnare inte har lyckats lämna godtagbara anbud. Detta tyder enligt förvaltningsrätten på ett otydligt förfrågningsunderlag. De upphandlande myndigheterna anger nu även, såvitt förvaltningsrätten kan förstå, att de har andra behov än de som framgår av skall-kraven i förfrågningsunderlaget. Mot bakgrund av det ovan sagda får förfrågningsunderlaget anses vara så oklart att det framstår som mest ändamålsenligt att upphandlingen görs om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 b LOU)



Ann-Louise Björnsson  
Rådman

Föredragande i målen har varit Lena Rehnberg.



# SVERIGES DOMSTOLAR

## HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

**Skrivelsen med överklagande ska innehålla**

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnumret. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgi sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU